

Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Uniwersytet Wrocławski

Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kształcenie: Instytut Kulturoznawstwa

Nazwa kursu: Ekologia i kultura dźwięku

Przewidywany termin rozpoczęcia zajęć: marzec 2017

Termin rekrutacji: styczeń-luty 2017

Czas trwania kursu : 1 semestr (soboty i niedziele, 2 razy w miesiącu)

Liczba godzin: 100 godzin dydaktycznych (100x45 minut) i 10 godzin konsultacji

Miejsce realizacji kursu: Uniwersytet Wrocławski Instytut Kulturoznawstwa, ul. Szewska 50/51, 50-139 Wrocław

Adresaci: nauczyciele i wychowawcy przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, pracownicy ośrodków kultury, animatorzy, studenci

Kierownik kursu dokształcającego: dr hab. Renata Tańczuk

Kadra prowadząca: dr hab. Renata Tańczuk, dr Robert Losiak, dr Jacek Małczyński, dr Sławomir Wieczorek, dr Jolanta Jagoszewska, mgr Kamila Staśko-Mazur, mgr Joanna Gul

Cel ogólny: poszerzenie wiedzy nauczycieli i pracowników ośrodków kultury o kulturze dźwięku, roli dźwięku w kulturze i społeczeństwie współczesnym, ekologii dźwiękowej oraz doskonalenie kompetencji w zakresie twórczej pracy z dźwiękiem, prowadzenia zajęć i lekcji, animacji kulturalnej.

Cele szczegółowe:

Uczestniczka/Uczestnik

- **wie:**
  - jakie znaczenie ma dźwięk w kulturze i sztuce współczesnej oraz w tworzeniu relacji społecznych
  - co to jest ekologia dźwiękowa, pejzaż dźwiękowy i jakie są jego komponenty
  - jakie są współczesne zagrożenia foniczne
  - jakie jest znaczenie funkcjonalne i manipulacyjne muzyki w życiu codziennym
  - w jaki sposób w wieku XX przebiegał proces odseparowania praktyki dźwiękowej od praktyki muzycznej
  - na czym polegają ćwiczenia „czyszczenia uszu”
- **zna:**
  - najważniejsze tendencje w muzyce i sztuce współczesnej
  - współczesne metody badań pejzaży dźwiękowych
  - ćwiczenia i metody poszerzające percepcję słuchową, uwrażliwiające na środowisko dźwiękowe.
- **potrafi:**

- diagnozować zagrożenia foniczne w odniesieniu do danego środowiska (miejsca zamieszkania, pracy, wypoczynku)
- podjąć refleksję nad kwestiami hałasu i ciszy w świecie współczesnym
- opisać współczesne pejzaże dźwiękowe oraz dokonać ich charakterystyki porównawczej
- podjąć refleksję nad społecznym i kulturowym znaczeniem dźwięku w środowisku ludzkiego życia
- zinterpretować współczesne praktyki artystyczne posługujące się dźwiękiem
- przygotować i przeprowadzić indywidualnie i w grupie warsztaty „czyszczenia uszu” w formie zabaw i ćwiczeń (także jako zadań domowych) dla dzieci i dorosłych
- zaplanować działania z zakresu ekologii dźwiękowej i stworzyć własny scenariusz pracy twórczej z dźwiękiem.

Formuła zajęć: wykład, warsztaty, konsultacje

Plan kursu dokształcającego:

L.p.	Blok tematyczny	Prowadzący	Liczba godzin wykładów	Liczba godzin warsztatów	Liczba godzin konsultacji
1	Ekologia dźwiękowa	R. Losiak	10	-	-
2	Współczesne pejzaże dźwiękowe Polski i świata	R. Losiak	10	-	-
3	Dźwięk w sztuce współczesnej	S. Wieczorek	10	-	-
4	Dźwięk jako problem w kulturze i społeczeństwie	R. Tańczuk J. Małczyński	10	-	-
5	„Czyszczenie uszu” – warsztaty wg R.M. Schafera	R. Losiak	-	15	-
6	Spacery dźwiękowe – warsztaty terenowe	K. Staško-Mazur J. Gul	-	25	-
7	Projektowanie dźwiękowe – warsztaty stacjonarne	K. Staško-Mazur	-	10	-
8	Ekologia dźwiękowa w szkole i klasie	J. Jagoszewska	-	10	-
9	Konsultacje	R. Tańczuk	-	-	10

Program kursu dokształcającego:

Blok I

Ekologia dźwiękowa:

- podstawowe problemy współczesnego środowiska dźwiękowego, ciszy we współczesnym pejzażu dźwiękowym, roli i znaczenia muzyki jako tła życia codziennego
- podstawowe zagrożenia foniczne (hałas, schizofonia, agresja dźwiękowa), strategie ochrony środowiska ludzkiego życia przed zanieczyszczeniem fonicznym oraz rewaloryzacji tradycyjnych pejzaży dźwiękowych (w nawiązaniu do koncepcji ekologii dźwiękowej R. Murraya Schafera)

Blok II

Współczesne pejzaże dźwiękowe Polski i świata:

- pojęcia, koncepcje i metody badań pejzażu dźwiękowego (*soundscape*) oraz zróżnicowania i przemian środowisk dźwiękowych życia ludzi
- środowiska dźwiękowe miast, terenów wiejskich, przyrodnicze pejzaże dźwiękowe – zarówno Polski, jak i świata.

Blok III

Dźwięk w sztuce współczesnej:

- praktyki artystyczne operujące dźwiękiem
- geneza i twórcy sound art, klasyczne dźwiękowe instalacje i obiekty w sztuce nowych mediów, kompozycje muzyczne inspirowane i wykorzystujące współczesne lub historyczne pejzaże dźwiękowe.

Blok IV

Dźwięk jako problem w kulturze i społeczeństwie:

- semiotyczne i aksjotyczne aspekty dźwięku
- praktyki i strategie foniczne
- foniczna estetyzacja życia codziennego, komercjalizacja dźwięku i ciszy
- rola i znaczenie dźwięku w tworzeniu wspólnot fonicznych i tożsamości zbiorowej, różnicowaniu stylów życia, sprawowaniu władzy, różnicowaniu przestrzeni i wyznaczaniu rytmu życia ludzi.

Blok V

„Czyszczenie uszu” – warsztaty wg R.M. Schafera:

- pogłębianie i rozszerzanie wrażliwości słuchowej
- słuchanie dźwięków otoczenia
- twórcze kształtowanie otoczenia pod względem dźwiękowym
- komunikowanie doświadczenia dźwięku.

Blok VI

Spacery dźwiękowe:

- świadome słuchanie środowiska dźwiękowego
- rozpoznawanie i analizowanie audiosfery (metoda H. Westerkamp, *soundmaking*)
- kreatywny dialog z przestrzenią dźwiękową
- praca z rekorderem.

Blok VII

Projektowanie dźwiękowe:

- techniki umożliwiające pracę twórczą z dźwiękiem
- etapy tworzenia kompozycji z uwzględnieniem tradycyjnych elementów dzieła muzycznego oraz elementów pejzażu dźwiękowego
- program typu DAW (Digital Audio Workstation) i jego możliwości
- podstawowe możliwości wykorzystania programów typu DAW.

Blok VIII

Ekologia dźwiękowa w szkole i klasie:

- metodyka nauczania w zakresie ekologii i kultury dźwięku
- scenariusz zajęć w zakresie ekologii i kultury dźwięku
- programy twórczej pracy z dźwiękiem oraz proekologiczne rozwiązania w środowisku szkolnym

Warunki ukończenia kursu doksztalającego: obecność na zajęciach i aktywny udział w pracy grupy; przygotowanie scenariusza zajęć oraz trasy spaceru dźwiękowego.

Przewidywana liczba uczestników: minimum 15 osób.

Jeśli liczba uczestników będzie większa niż 20 osób, zajęcia warsztatowe będą odbywały się w podgrupach.

Koszt: 1285 zł/ osoba

Warunkiem uczestnictwa jest przesłanie formularza zgłoszeniowego do wydziałowego koordynatora kursów doksztalających: drewa11@wp.pl (dr Ewa Musiał) oraz wniesienie opłaty najpóźniej do dnia 28 lutego 2016 r. na rachunek bankowy Uczelni : BZ WBK S.A. O/Wrocław nr: 71 1090 2503 0000 0006 3000 0004 Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50 -137 Wrocław.